

taget, er jo et ganske andet Spørgsmaal. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne udtalte, at det kunde være tvivlsomt, om det at give Arbejderne Jord var den eneste rigtige Løsning af dette Spørgsmaal. Jeg ser ikke, at det kan løses uden paa en af to Maader. Den lille Løn, Landarbejderne have, og i det hele taget de Forhold, de leve under, ere af den Beskaffenhed, at der virkelig maa gøres noget for at bedre deres Kaar. Jeg ser derfor, som sagt, at der kun er to Veje at gaa, enten at der indtræder en Lønningsforbedring, eller at der skaffes Arbejderne Jord. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nævnte ikke Lønningsforbedring, men jeg antager, han sigtede dertil, naar han nævnte, at der mulig ogsaa kunde være andre Veje. Jeg skal gøre opmærksom paa, at skønt vort Landbrug under ubestrideligt vanskelige Forhold har udvist en Dygtighed, som er anerkendt, har det ved Siden af udvist en saadan Sparsommelighed og Arbejdsomhed, at man ikke med nogen Rimelighed kan forlange, at det skal gaa videre i den Retning. Derfor tror jeg ogsaa, at hvis Landarbejderne virkelig skulle hjælpes — og jeg vil haabe, at det inden ikke alt for lang Tid maa lykkes os at gennemføre Loven — til virkelig Forbedring i deres Kaar, fordi de fortjene det og trænge dertil, er der ingen anden Vej at gaa, hvad ogsaa dette Lovforslag er enig i, end at skaffe Jord til Veje. Det, Folketingets Forslag gaar ud paa, er at kaste Lys over dette Spørgsmaal og give Vejledning for, hvorledes man i Fremtiden skal søge at fremme og løse denne Sag. Nu kan det være ganske naturligt, at det ærede Medlem mener, at vi skulle gaa en anden Vej, og der er sikkert ogsaa andre Medlemmer, som have tænkt, at vi maatte prøve at gaa andre Veje. Jeg vil gerne tilstaa, at jeg selv har næret det Haab, om end et meget svagt, at den højtærede Landbrugsminister skulde have vist ny og fremkommelige Veje, efter at det næsten saa ud til, at vore Forhandlinger i Fjor og foregaaende Aar vare gaaede i Staa, uden at der var Udsigt til at komme ud over de Uoverensstemmelser, der vare til Stede. Naar den højtærede Minister imidlertid har forelagt Forslaget i den Skikkelse, hvori det tidligere har foreligget her i Tinget, føler jeg mig overbevist om, at den højtærede Minister har gjort det i Haab om, at det skulde lykkes at løse de Vanskeligheder, der have været til Stede, og at det er hans oprigtige Ønske og Vilje at medarbejde til, at vi kunne faa

dette Lovforslag bragt heldig til Ende, og i saa Henseende mener jeg, at Folketinget ikke bør nægte sin Medvirkning til og atter prøve paa at gaa den Vej, som vi alle i Forening med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, som jo ogsaa var Medlem af det Udvalg, der har behandlet denne Sag, vare fuldstændig enige om at følge i Fjor. Vi ere ved dette Lovforslag stillede mellem en dobbelt Ild. Ministerens Forslag stiller Fordringer til Landarbejderne, som efter vor fulde Overbevisning ere saa store, at den almindelige Landarbejder ikke vil kunne fyldestgøre dem, og det maa da være Lovgivningsmagtens Sag, naar der er Tale om at hjælpe de fortrykte Landarbejdere, at give en Lov herom en saadan Skikkelse, at den virkelig kan komme disse Mennesker til gode. Paa den anden Side ser jeg ikke rettere, end at de ærede Forslagsstillere fremsætte et Lovforslag, som stiller uopnaaelige Krav til Statskassen, og jeg kan heller ikke ret tænke mig, at de ærede Forslagsstillere i Virkeligheden have noget Haab, om at det skulde lykkes at gennemføre Forslaget i den Skikkelse, hvori de Herrer have forelagt det. Jeg tror, at begge disse Yderligheder, at stille for store Krav til Landarbejderen eller til Statskassen, er i Virkeligheden at lægge denne Sag Hindringer i Vejen. Jeg mener derfor, at man skal gaa den Vej, Folketinget er gaaet, nemlig arbejde paa at stille billige og retfærdige Fordringer. Vi have sørget for, at der ikke stilles urimelige Krav til Statskassen. Vi have sørget for, at Statskassens Risiko er ganske ubetydelig, ja, jeg er overbevist om, at efter den Stilling, som Folketinget har taget, vil der saa godt som ingen Risiko være forbundet for Statskassen, hvad denne Sag angaar. Det er saa billige og rimelige Betingelser, vi have stillet, som virkelig komme den almindelige Landarbejder til gode, og jeg tvivler ikke et Øjeblik om, at naar Folketinget har indtaget denne Stilling, har det gjort det, fordi det har ønsket, at Forslaget virkelig skulde blive til en Lov, der trængte ned til de dybeste Lag af vort Samfund og hjalp det fremad. Hvis Loven ikke kan naa det, mener jeg, at den ikke vil være noget værd, og ser da meget hellere, at vi ingen Lov faa, end en Lov, som ikke naar til de Samfundslag, som det dog er Meningen at naa. Hvad angaar selve Lovforslaget, da have vi tidligere behandlet det, og jeg kan fatte mig meget kort derom. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har lagt særlig Vægt paa,